

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 630/2018-43

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. marca 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku o ústavnej sťažnosti obchodnej spoločnosti SLOVENSKÁ MEDIÁLNA AGENTÚRA, s. r. o., Sládkovičova 7, Bratislava, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Roštár – Slovák, s. r. o., Révová 7, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Martin Roštár, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 281/2004 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti SLOVENSKÁ MEDIÁLNA AGENTÚRA, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 281/2004 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 281/2004 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Obchodnej spoločnosti SLOVENSKÁ MEDIÁLNA AGENTÚRA, s. r. o., p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré j e jej Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti SLOVENSKÁ MEDIÁLNA AGENTÚRA, s. r. o., trovy konania v sume 325,42 € (slovom trisťdvadsaťpäť eur a štyridsaťdva centov) na účet jej právneho zástupcu spoločnosti Advokátska kancelária Roštár – Slovák, s. r. o., Révová 7, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. septembra 2018 doručená sťažnosť spoločnosti SLOVENSKÁ MEDIÁLNA AGENTÚRA, s. r. o., Sládkovičova 7, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Roštár – Slovák, s. r. o., Révová 7, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Martin Roštár, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 281/2004 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval senátom ústavného súdu v zložení: sudkyňa Ľudmila Gajdošíková, sudca Miroslav Duriš (sudca spravodajca) a sudca

Ladislav Orosz. V časti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 281/2004, sťažnosť senát ústavného súdu uznesením č. k. IV. ÚS 630/2018-19 z 22. novembra 2018 prijal na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti ju odmietol.

3. Z obsahu relevantnej časti ústavnej sťažnosti prijatej na ďalšie konanie a jej príloh vyplýva: *«V súčasnej dobe prebieha na Okresnom súde Bratislava I konanie v právnej veci žalobcu: obchodná spoločnosť M elektronika, a. s., so sídlom: Nobelovo námestie 1260/5, 851 01 Bratislava, IČO: 36 396109, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, Vložka číslo: 4610/B (ďalej v texte ako „žalobca“ alebo „spoločnosť M elektronika“) proti žalovanému: obchodná spoločnosť SLOVENSKÁ MEDIÁLNA AGENTÚRA, s.r.o., so sídlom Sládkovičova 7, 811 04 Bratislava, IČO: 35 718 854, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sro, Vložka číslo: 64520/B (ďalej v texte ako „žalovaný“ alebo „sťažovateľ“) o zapl. 1.309.618,62 EUR s prísl., a to pod sp. zn. 31Cb/281/2004 a zároveň prebieha na Okresnom súde Bratislava I konkurz na majetok úpadcu M elektronika, a.s. pod sp. zn. 2K/9/2009.*

Žalovaný/sťažovateľ podaním zo dňa 04.04.2018, adresovaným predsedovi Okresného súdu Bratislava I a označeným ako Sťažnosť žalovaného na prietahy v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I, sp. zn. 31Cb/281/2004 (ďalej aj ako „SŤAŽNOSŤ“), podal prostredníctvom právneho zástupcu sťažnosť, ktorou sa žalovaný domáhal, aby zistené prietahy v konaní boli bez zbytočného odkladu odstránené, a aby sa v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I (ďalej v texte ako „Okresný súd“) pod sp. zn. 31 Cb/281/2004 riadne pokračovalo a vo veci samej rozhodlo bez zbytočného odkladu.

Predseda Okresného súdu, podaním zo dňa 26.04.2018 označeným ako Upovedomenie o spôsobe vybavenia sťažnosti (ďalej aj ako „Upovedomenie“), tejto sťažnosti čiastočne vyhovel.

Sťažovateľ sa následne prostredníctvom svojho právneho zástupcu podaním zo dňa 05.06.2018, označeným ako Žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti (ďalej aj ako „ŽIADOSŤ“), domáhal prešetrenia vybavenia sťažnosti.

Podpredseda Krajského súdu v Bratislave podaním zo dňa 09.07.2018, označeným ako Žiadosť o prešetrenie vybavenia žiadosti - odpoveď (ďalej aj ako „Odpoveď NA ŽIADOSŤ“), potvrdil spôsob vybavenia sťažnosti predsedom Okresného súdu.»

4. V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza: *«Sťažovateľ namieta, že postupom resp. nečinnosťou Okresného súdu Bratislava I v konaní o zapl. 1.309.618,62 € s prisl. vedenom pod sp. zn. 31Cb/281/2004 (v rámci tohto súdneho konania sťažovateľ vystupuje v pozícii žalovaného), ako aj v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 2K/9/2009 (Poznámka: sťažovateľ síce nie je priamo účastníkom tohto konania, avšak jeho stav má priamy vplyv na stav a priebeh súdneho konania sp. zn. 31Cb/281/2004, ktorého je sťažovateľ účastníkom v pozícii žalovaného, nakoľko práve tá zákonná prekážka, že voči žalobcovi ako úpadcovi je vedený konkurz, bráni pokračovaniu a ukončeniu súdneho konania vedenom pod sp. zn. 31Cb/281/2004 proti sťažovateľovi ako žalovanému), bolo porušené sťažovateľove právo na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. (1) Dohovoru o základných ľudských právach a slobodách (ďalej aj ako „DOHOVOR“) a z čl. 46 ods. (1) Ústavy SR, a zároveň sťažovateľ namieta, že konaním resp. nekonaním Okresného súdu Bratislava I bolo porušené aj sťažovateľove právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vyplývajúce z čl. 48 ods. (2) Ústavy SR.»*

5. Sťažovateľka zastáva názor, že *„postupom, resp. nečinnosťou Okresného súdu Bratislava I mu bolo právo na súdnu ochranu odopreté (odňaté), nakoľko o predmetnej veci Okresný súd Bratislava I od roku 2004 do dnešného dňa nerozhodol, t j. ani 14 kalendárnych rokov nestačilo konajúcemu súdu na to, aby vydal meritórne rozhodnutie, ktoré by právoplatne ukončilo toto súdne konanie.*

V dôsledku uvedenej situácie u sťažovateľa dlhodobo (14 rokov) pretrváva stav právnej neistoty, pričom týmto svojim konaním Okresný súd Bratislava I nerešpektuje základné princípy právneho štátu a sťažovateľ je do dnešného dňa vystavený nepriaznivej situácii (hrozba likvidácie v prípade neúspechu v spore, čo negatívne vplyva na aktuálny výkon podnikateľskej činnosti sťažovateľa), čo je v demokratickej spoločnosti neospravedlňiteľným javom.“

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o ústavnej sťažnosti po prijatí na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie ňou označeného základného práva postupom okresného súdu v napadnutom konaní, okresnému súdu prikáže konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a prizná jej finančné zadost'učinenie v sume 100 000 €, ako aj úhradu trov konania.

7. Požadovanú sumu primeraného finančného zadost'učinenia sťažovateľka považuje vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu za primeranú, a to vzhľadom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ktoré nie je do dnešného dňa právoplatne skončené.

8. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa k nej vyjadrila a zároveň oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Podpredsedníčka okresného súdu sa vyjadrila k ústavnej sťažnosti prípisom sp. zn. 1 SprV 3/2019 z 9. januára 2019 a súčasne súhlasila s upustením od ústneho pojednávania pred ústavným súdom, pričom v prípade, ak ústavný súd dospeje k záveru, že označené základné právo sťažovateľky bolo porušené, navrhla, aby ústavný súd nepriznal sťažovateľke primerané finančné zadost'učinenie v uplatnenej výške.

9. Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem prehľadu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní uviedla, že *„dňa 05. 04. 2018 bola tunajšiemu súdu doručená sťažnosť sťažovateľa na prietahy v súdnom konaní sp. zn. 31 Cb 281/2004, ktorá bola vybavená listom predsedníčky tunajšieho súdu zn. 1SprV/194/2018 zo dňa 26. 04. 2018 ako čiastočne dôvodná vo vzťahu k obdobiu od 31. 03. 2005 do 26. 01. 2006 a od 16. 05. 2006 do 08. 03. 2007, pričom sťažovateľovi bolo vyjadrené ospravedlnenie za vzniknutý stav a vo vzťahu k celkovej dĺžke konania mu bolo zároveň oznámené, že konanie je od júna 2009 až do súčasnosti prerušené z dôvodu zákonnej prekážky spočívajúcej v prerušení konania, a preto je nečinnosť súdu v tomto období odôvodnená zákonnou prekážkou...“*

Na účely posudzovania dôvodnosti a výšky požadovaného zadost'učinenia prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby prihliadol aj na skutočnosť, že:

- *namietané konanie je zo zákona prerušené, a preto nemohla byť namietaná vec doposiaľ právoplatne rozhodnutá;*
- *sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy v konaní predsedníčke súdu až dňa 05. 04. 2018, teda po takmer 14 rokoch od začatia konania;*
- *výšku primeraného zadosťučinenia požadovaného sťažovateľom, vzhľadom na prípadné konštatovanie nečinnosti súdu, nepovažujem za primeranú.“*

10. Po doručení vyjadrenia podpredsedníčky okresného súdu ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby sa vyjadril, či trvá na konaní ústneho pojednávania, a zároveň mu zaslal vyjadrenie podpredsedníčky okresného súdu sp. zn. 1 SprV 3/2019 z 9. januára 2019 na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

11. Právny zástupca sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 11. februára 2019 oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, a zároveň v reakcii na vyjadrenie podpredsedníčky okresného súdu zdôraznil, že *„Sťažovateľ v prebiehajúcim konkurznom konaní sp. zn. 2K/9/2009 nevystupuje ako účastník konkurzného konania, t. j. nie je dlžníkom (úpadcom), navrhovateľom ani veriteľom, ktorý spôsobom ustanoveným zákonom prihlásil svoju pohľadávku. Práve z uvedeného dôvodu sťažovateľ vo svojej sťažnosti na prietahy v konaní adresovanej Okresnému súdu Bratislava I nenamietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konkurznom konaní, nakoľko nevystupoval v konkurznom konaní ako účastník konania, a preto sťažovateľ nemal priestor resp. zákonnú možnosť prietahy spôsobené v konkurznom konaní namietat, prípadne ich nejako ovplyvniť.“*. Vo vyjadrení právneho zástupcu sťažovateľky sa ďalej uvádza: *„Tvrdenie súdu, že sťažovateľ nevyvinul žiadnu procesnú aktivitu smerujúcu k urýchleniu súdneho konania, považujeme ad absurdum za irelevantné, vzhľadom na vyššie uvedené tvrdenie súdu, kedy podanie, napr. urgencie súdu zo strany sťažovateľa na nečinnosť súdu je len právom sťažovateľa a nie jeho povinnosťou, pričom práve naopak, súd je viazaný Ústavou SR vo veci konať bez zbytočných prietahov, preto je nemysliteľné a nie je možné ospravedlňovať takéto konanie súdu konštatovaním, že sťažovateľ si nestráži svoje práva. Sťažovateľ bol v prebiehajúcim konaní vždy aktívny, konajúcemu súdu poskytoval primeranú súčinnosť, na výzvy súdu zakaždým bezodkladne reagoval, podával*

návrhy, navrhoval dôkazy, zúčastňoval sa súdom vytyčených pojednávanií, nijako nemaril súdne konanie.“ Celková dĺžka rozhodovania okresného súdu je podľa názoru právneho zástupcu sťažovateľky neprímerane dlhá.

12. Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky a podpredsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

13. V súlade s čl. II bodom 2 písm. a) Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 v období od 17. februára 2019 do prijatia nového rozvrhu práce pri predkladaní veci do senátu Miroslavom Durišom (sudca spravodajca) pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení: Jana Baricová (predsedníčka senátu), Miroslav Duriš a Mojmir Mamojka. Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľky v zložení uvedenom v záhlaví tohto nálezu.

II.

14. Zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie vedeného okresným súdom ústavný súd zistil nasledujúci priebeh napadnutého konania:

Dňa 1. júla 2004 bola okresnému súdu doručená žaloba.

Okresný súd výzvou z 2. novembra 2004 vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu.

Okresný súd uznesením z 31. januára 2005 konanie zastavil.

Okresný súd 14. februára 2005 vyhotovil záznam o zaplatení súdneho poplatku.

Dňa 21. februára 2005 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalobcu proti uzneseniu z 31. januára 2005.

Okresný súd uznesením z 22. februára 2005 zrušil uznesenie z 31. januára 2005.

Okresný súd oznámením z 31. marca 2005 oznámil stranám sporu predpokladaný termín pojednávania.

Dňa 20. júna 2005 bola okresnému súdu doručená žiadosť žalovaného v 2. rade o doručenie žaloby.

Okresný súd uznesením z 26. januára 2006 vyzval žalobcu na odstránenie väd žaloby, na ktoré žalobca odpovedal podaním doručeným súdu 14. februára 2006.

Dňa 16. mája 2006 bol okresnému súdu doručený návrh žalobcu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu, o ktorom okresný súd rozhodol uznesením z 8. marca 2007.

Dňa 5. apríla 2007 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného v 2. rade a 11. apríla 2007 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného v 1. rade proti uzneseniu z 8. marca 2007.

V období od 12. apríla 2007 do 26. júla 2007 sa spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pre účely rozhodnutia o odvolaniach žalovaných.

Uznesenie krajského súdu z 22. júna 2007 bolo v priebehu augusta 2007 doručované stranám sporu.

Okresný súd uznesením z 28. novembra 2007 zastavil konanie proti žalovanému v 3. rade.

Okresný súd 23. júna 2008 nariadil termín pojednávania na 29. september 2008.

Dňa 29. septembra 2008 sa vo veci konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 20. november 2008.

Dňa 8. októbra 2008 boli okresnému súdu doručené listinné dôkazy žalobcu.

Okresný súd 10. októbra 2008 vyzval žalovaných na vyjadrenie sa k návrhu a pripojeným dôkazom; vyjadrenie žalovaného v 1. rade bolo okresnému súdu doručené 28. októbra 2008; vyjadrenie žalovaného v 2. rade bolo okresnému súdu doručené 31. októbra 2008.

Dňa 20. novembra 2008 sa vo veci konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 12. február 2009.

Okresný súd 21. novembra 2008 žiadal Okresný súd Košice II o zapožičanie spisu sp. zn. EX 694/2006 na nahliadnutie.

Dňa 11. decembra 2008 boli okresnému súdu doručené otázky žalobcu na svedka.

Dňa 18. decembra 2008 okresný súd žiadal Okresný súd Bratislava III o zaslanie kópie dôkazu zo spisu sp. zn. 8 C 290/2007.

Dňa 5. februára 2009 boli okresnému súdu doručené ospravedlnenia neúčasti dvoch svedkov predvolaných na pojednávanie konané 12. februára 2009.

Dňa 11. februára 2009 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcu k vyjadreniam žalovaných.

Dňa 12. februára 2009 sa vo veci konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 20. apríl 2009.

Okresný súd prípisom z 25. februára 2009 žiadal JUDr. Ingrid Gyökeresovú o zbavenie mlčanlivosti notárky JUDr. Daniely Šikutovej.

Dňa 23. marca 2009 bola okresnému súdu doručená odpoveď.

Okresný súd 2. marca 2009 opätovne žiadal Okresný súd Košice II o zapožičanie spisu sp. zn. EX 694/2006 na nahliadnutie a Okresný súd Bratislava III o zaslanie kópie dôkazu zo spisu sp. zn. 8 C 290/2007.

Dňa 2. marca 2009 žalobca doručil okresnému súdu overenú fotokópiu úverovej zmluvy.

Okresný súd 13. marca 2009 žiadal krajský súd o oznámenie stavu odvolacieho konania a spisovej značky odvolacieho konania ku konaniu vedenému na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 8 C 281/2007. Odpoveď bola okresnému súdu doručená 16. marca 2009.

Dňa 16. marca 2009 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 2. rade.

Dňa 25. marca 2009 bol okresnému súdu zapožičaný spis Okresného súdu Košice II sp. zn. 49 Er 1722/2006.

Dňa 8. apríla 2009 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 1. rade.

Dňa 20. apríla 2009 sa vo veci konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 4. jún 2009 (nariadené pojednávanie bolo následne zrušené z dôvodu oznámenia o postúpení pohľadávky).

Dňa 18. mája 2009 bolo okresnému súdu doručené oznámenie o postúpení pohľadávky s návrhom na zmenu účastníka konania na strane žalobcu.

Okresný súd 20. mája 2009 vyzval na doplnenie návrhu o zmluvu o postúpení pohľadávky.

Okresný súd o návrhu na zmenu účastníka konania rozhodol uznesením z 21. augusta 2009.

Dňa 31. augusta 2009 okresný súd nariadil termín pojednávania na 5. november 2009. Pojednávanie bolo 5. októbra 2009 zrušené z dôvodu vyhláseného konkurzu na majetok žalobcu.

Dňa 9. októbra 2009 bolo okresnému súdu doručené odvolanie žalovaného v 1. rade proti uzneseniu z 21. augusta 2009.

Okresný súd výzvou zo 14. októbra 2009 vyzval žalobcu na vyjadrenie sa k odvolaniu žalovaného v 1. rade.

Dňa 5. novembra 2009 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaného v 1. rade.

V období od 19. novembra 2009 do 12. mája 2010 bol spis predložený krajskému súdu pre účely rozhodnutia o odvolaní žalovaného v 1. rade.

Okresný súd výzvou z 25. augusta 2010 vyzval správcu žalobcu na vyjadrenie, či navrhuje pokračovať v konaní v súlade s § 47 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), keďže uznesením okresného súdu sp. zn. 2 K 9/2009 z 22. júna 2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26. júna 2009, bol vyhlásený konkurz na majetok žalobcu ako dlžníka a predmetné konanie je v zmysle § 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii prerušené.

Správca na výzvu okresného súdu neodpovedal. Okresný súd od uvedeného obdobia priebežne zisťuje stav konkurzného konania vedeného pod sp. zn. 2 K 9/2009, ktoré dosiaľ nebolo právoplatne ukončené.

III.

15. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

17. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

18. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

19. Táto povinnosť okresného súdu vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený a počnúc týmto dňom je úprava súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku.

20. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie

účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, v ktorý sa bude konať nové pojednávanie.

21. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku (napr. § 157).

22. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

23. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o zaplatenie peňažnej sumy 1 309 618,62 € nemožno spravidla z hľadiska kritérií uplatňovaných ústavným súdom v rámci posudzovania existencie zbytočných prieťahov v konaní kvalifikovať ako právne a fakticky zložité (m. m. II. ÚS 85/04, II. ÚS 72/07).

24. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Vychádzajúc

z priebehu napadnutého konania zisteného zo spisu, ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľky ako sporovej strany nemalo negatívny vplyv na celkovú dĺžku napadnutého konania.

25. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu.

26. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že z prehľadu procesných úkonov uvedeného v časti II tohto nálezu vyplýva, že okresný súd bol v určitých obdobiach v posudzovanej veci nečinný, pričom celková dĺžka nečinnosti trvala 20 mesiacov. Počas uvedeného obdobia okresný súd nevykonal (bez relevantného dôvodu) žiadny procesný úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako účastníčka napadnutého konania nachádzala.

26.1 Konkrétne obdobia nečinnosti boli zistené v čase od 22. februára 2005 (zrušenie uznesenia z 31. januára 2005 o zastavení konania) do 26. januára 2006 (výzva žalobcovi na odstránenie v'ad žaloby) v dĺžke 11 mesiacov, následne od 16. mája 2006 (doručenie návrhu žalobcu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu) do 8. marca 2007 (vydanie uznesenia o zmene účastníka konania na strane žalobcu) v dĺžke 9 mesiacov.

27. Ústavný súd postup okresného súdu v období po prerušení konania v zmysle § 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok žalobcu ako dlžníka na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 K 9/2009 z 22. júna 2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť 26. júna 2009, považoval z ústavného hľadiska za akceptovateľný, keďže konanie bolo prerušené v súlade so zákonom, pričom okresný súd v tejto súvislosti vyzval správcu na vyjadrenie, či navrhuje pokračovať v konaní, a sleduje, či uvedené konkurzné konanie ešte prebieha. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej prerušenie konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom, predstavuje zákonnú prekážku v konaní, a preto nečinnosť všeobecného súdu z dôvodu existencie zákonnej prekážky v konaní neposudzuje ako zbytočné priet'ahy v konaní (m. m. II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06, IV. ÚS 328/09 atď.).

28. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že ničím neodôvodnenou nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní ešte pred jeho prerušením došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

29. S prihliadnutím na všetky uvádzané skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

30. Keďže napadnuté konanie nebolo ku dňu vydania tohto nálezu ešte právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 31 Cb 281/2004 v ďalšom období konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu). Z povahy veci vyplýva, že tento príkaz sa vzťahuje na obdobie, keď pominie prekážka, ktorá viedla k prerušeniu napadnutého konania (ak nenastanú iné okolnosti, ktoré by umožnili pokračovať v namietanom konaní skôr).

IV.

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

32. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

33. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie

porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

34. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, ktoré uplatňuje aj ESLP pri rozhodovaní o spravodlivom finančnom zadosťučinení podľa čl. 41 dohovoru, ktoré priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu.

35. Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 100 000 € z dôvodov uvedených v časti I tohto nálezu.

36. Vychádzajúc z dĺžky nečinnosti okresného súdu, ktorú ústavný súd vyhodnotil ako neprimeranú, prihliadajúc aj na význam napadnutého konania pre sťažovateľku, ústavný súd v posudzovanej veci priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € ako primerané konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľky ústavný súd nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

37. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov právneho zastúpenia, ktoré sťažovateľke vznikli v konaní pred ústavným súdom.

38. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

39. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2017, ktorá predstavovala sumu 921 €. Úhradu priznal ústavný súd za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) urobené v roku 2018 v súlade s § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby urobený v roku 2018 predstavuje sumu 153,50 € a náhrada paušálnych výdavkov za jeden úkon právnej služby sumu 9,21 €. Vzhľadom na skutočnosť, že vyjadrenie doručené ústavnému súdu 11. februára 2019 neobsahovalo žiadnu novú argumentáciu, ktorou by sťažovateľka podporila záver o ústavnej neudržateľnosti postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ústavný súd náhradu trov konania za tento úkon sťažovateľke nepriznal.

40. Celková náhrada trov konania tak predstavuje sumu 325,42 €, teda sumu požadovanú sťažovateľkou (bod 4 výroku tohto nálezu).

41. Náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

42. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2019